

HEMMA HOS STRIX.

EN LITEN ÅTERBLICK OCH NÅGRA KULISSINTERIÖRER MED ANLEDNING AF TIDNINGENS TILLVARO

(A LA IDUNS JULNUMMER.)

BLYERTSPENNA TILLHÖRANDE REDAKTÖREN.

STRIX

ANONYMA

MEDARBETARE.

I

II

III

IV

Då redaktionen för några dagar sedan beslöt rikta en fråga till sin läsekrets för att få utrönt, hvad den helst önskade sig i nyårsgåfva, blef resultatet af en för oss ganska öfverraskande art. Somliga ville ha punsch, andra surströmming, en del — af hamnarbetarefackföreningen — ville utom den sedvanliga litern försäkra sig om våra intimaste plagg. Men den mest förkrossande majoriteten af insändare uttalade som sin åsikt, att det skulle vara välkomnast att få en i ord och bild uttömmande skildring från våra redaktions- och expeditjonslokaler, de verkstäder så att säga, där tidningen »kommer till», en presentation af den fasta redaktionspersonalen och den öfriga talrika medarbetarestaben — med ett ord, en tittin bakom kulisserna i Strix' hvardagslif »hemma hos sig».

Vi tvekade länge och mycket. Det bär ju emot att sitta och berömma sig själf.

Dock — hvarför oss själfva endast? Vi kunde ju kasta några blomster på medarbetarne och tacka dem för att de varit bussiga. Ty hvart hade vi kommit utan dem?

A la bonheur! Vi läto vår tvekan fara och bereda oss nu att här lojalt tillmötesgå vår kära läsekrets' vänliga begäran.

* * *

Att grunda en ny tidning anses sannerligen icke för något fattigmansgöra. Tillståndsbeviset kostar, trots personlig vänskap med ecklesiastikministern, sina modiga 25 kronor. Sax, papperskorg och kredit gå till ungefär samma belopp. Åger man då endast 4,50 inser hvarje idiot att framtiden ter sig tämligen dunkelt.

Man behöfver en lokal, en dyrkfri portmonnä, en bicycle, ett giftskåp samt prenumeranter. Man behöfver papper, bläck, penna, firmastämpel, springpojke, glas och porslin.

Alltså blir den närmaste frågan denna: Hvar taga bröd i öknen?

Men vi misströstade icke. Vi fingo en idé. Om man skulle skaffa sig aktieägare med pengar? Sagdt och gjordt! Inom några dagar sågo vi till vår förvåning det första numret utkommet. Det andra kom af sig själf. Sedan har ingen vecka gått utan att vi utsläppt i marknaden tusentals exemplar af Svenska folkets käraste egendom, den lika kvicka som rikt illustrerade veckotidningen *Strix*.

* * *

År 1897 på våren såg sig plötsligen denna tidnings utgifvare, förre studeranden herr Albert Laurentius Johannes Engström, han som skrifer dessa rader, i stånd att utgifva *Strix*.

Jag lämnar för en stund ordet åt mig själf.

Jag är född i Lönneberga församling af Kalmar län en vacker majnatt år 1869. Min ungdom förflöt under lekar, någon skolgång samt slagsmål med jämnåriga. Vid sex års ålder började jag röka pipa, ett folknöje som numera öfvergått i njutandet af dyra cigarrer och cigarretter. Vid 14 år ramlade jag ned ur ett alträd vid stranden af Motala ström.

Detta blef en vändpunkt i mitt lif. Jag blef en grubblare, föreföll sluten samt ägnade mig endast sällan åt min ålders förströelser.

År 1888 voro Uppsalas och Lunds professorskårer samlade i Norrköping för att i förening med denna stads elementarläroverks kollegium kugga mig i studentexamen, ett försök som dock måste anses som fullständigt fiasco.

Min första toddy hade jag för länge sedan lämnat bakom mig. Den sista hoppas jag för mänsklighetens skull skall låta vänta på sig.

* * *

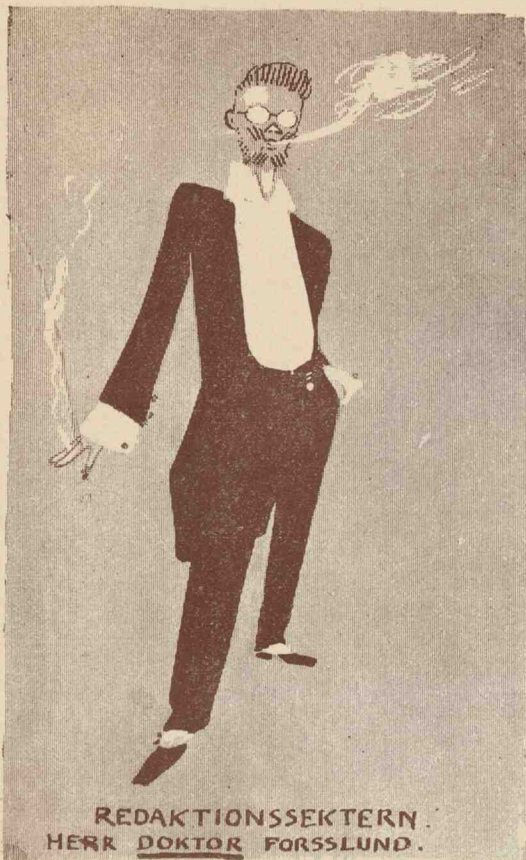
HERR REDAKTÖR ENGSTRÖM

* * *

Under sina lärlingsår i pressen rönt denna tidnings utgifvare en välförtjänt välvilja af hufvudstadens dagliga tidningar något som han återgäldar och skall komma att ytterligare återgälda. Denna vänlighet var honom till stort gagn vid hans första stapplande steg på tidningsutgifvarens panningebeströdda bana. Därtill kom att han var gift, ett förhållande som endast förtjänar att imiteras. Vore han icke gift, skulle han vara ungarl, och ett kostsam uteliv på de förnämsta restauranterna skulle hindra honom att så sköta de mångfaldiga redaktionsbestyren att den afsedda nätta förmögenheten uppnåddes.

Redaktören måste nämligen räcka till för allt, skriva artiklar, anmäla teater och konst, öfversätta, stjäla och bearbeta, läsa korrektur och »ombryta», rita vackra gubbar samt dessutom ha tid att äta middagar, gå på och ställa till korruptionssupéer, kläda sig fint och elegant, vräka sig med ett ord.

Detta senare var orsaken, hvarför redaktionen en regnig oktoberdag flyttade från sin lilla anspråkslösa lokal vid Stora Badstugatan till den luxuöst inredda våningen Mäster Samuelsgatan 52 två tr., där den nu presiderar. Ett kvinnligt biträde för expeditionen var anställdt, och de hopade göromålen hade redan nödvändiggjort engagerandet af en redaktionssekreterare, *Doktor Carl Erik Forsslund*, hvilken troget stått vid redaktörens sida med råd och dåd och försett tidningen med lika spirituella som fint utmäjlade novellistiska och poetiska bidrag. Tack, hr Doktor och Skald!

Behovet af en särskild kassadirektör hade redan aktieägarna insett, då redaktörens allt för frikostiga sinnelag och något dyrbara vanor gjorde honom mindre lämplig för det ansvarsfulla kallet att omhändera en förmögenhet. Därför anställdes Direktör *Ernst Lundqvist* vid startandet af tidningen som chef för dess kassaskåp. Tack, Herr Direktör och chef!

* * *

Och nu, vänlige läsare, inbjuda vi eder att göra en fitt på Strix för att se hur vi ha det »hemma hos Strix» i arbetets hvardagslif.

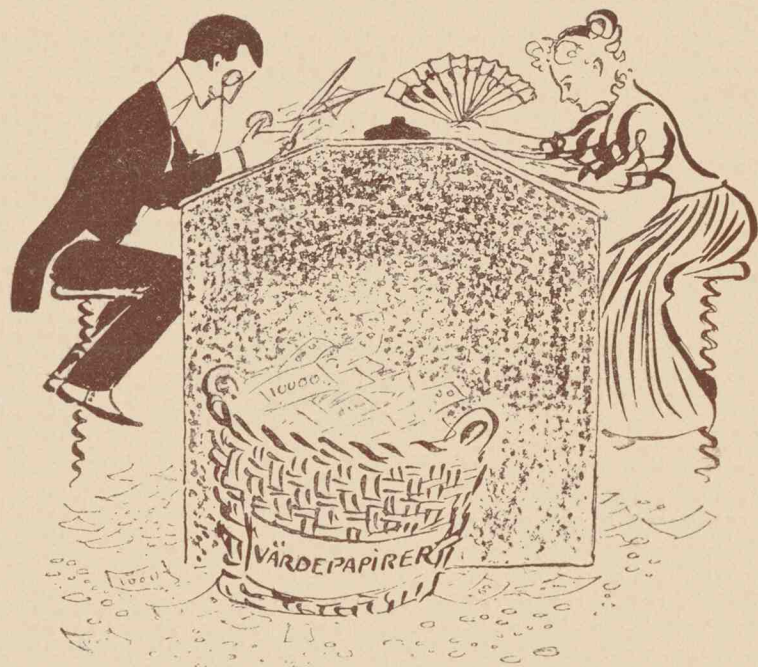
Den första entrén är tyvärr icke så prydlig som vi själfva — för *eder* skull — kunde önska det. Men en oafätlig ström af tidningsgummor, tidningspojkar, arbetsfordon, kol, oljor, stekar, spritsändningar samt en trafik af hundratals modeller äro tyvärr föga förenliga med någon salongsmässig prydlighet.

Emellertid stiga vi två trappor upp till vänster i portgången. Inskriften »Strix redaktion och expedition» visa eder att ni är på rätt strät. Inkommen i antichambren emottages ni vänligt och bestämdt af springgossen, herr *Carl Moo*, en medelålders yngling med distinguerade anletsdrag och detta behärsade uppträdande som karakteriserar gentlemannen.

»Sökes redaktören, eller hvad fan vill herrn (frun)?»

Ja, helt visst gäller ert första besök honom.

Men ni må ej tro att ni så utan vidare får tillträde till den mäktige. Ni har att passera expeditions-

rummet, där fröken *Sigrid Larzon* från sin pulpet, där hon ordnar det väldiga kassamaskineriet och möjligen ger er en slant om ni kommer med bidrag som kunna användas, måhända skänker er ett ögonkast. Där sitter äfven herr *Otto Fitinghoff* sysselsatt med kupongklipping för vår räkning. Ni hejdas vänligt af honom, hvarefter ni underkastas en liten kroppsvisitation, ty man kan ju icke veta hvad ni är för en gynnare. Sedan ni framvisat prästbetyg och rekommendationer, visas ni alltså in i redaktörens mottagningsrum, ett stort rum med tre fönster, hvilket äfven användes som direktionsrum för styrelsens sammanträden. Det stora amerikanska skrifbordet med sin klaff utgör här naturligtvis hufvudmöbeln, och bekväma hvilstolar för redaktionsmedlemmarne, divan, julgran, giftskåp, persiska mattor, väldiga bokskåp, kakelugn och slutligen redaktören själf komplettera den dyrbara och solida inredningen.

Redaktören vädrar genast ett manuskript, men som ni händelsevis ser hygglig ut, kör han ej ut er utan ber er nedlåtande vänta ett par timmar i springherrns salong tills han ätit sin frukost i sällskap med några diplomater, som utgöra hans dagliga umgänge.

Till frukosten serveras vanligen, utom brännvin och champagne, någon lätt omelette, tillagad af hushållerskan, fröken *Marianne Maat*. Ett lustigt infall af den anhöga borgfröken förorsakar denna mer än lofligt originella ställning i redaktörens familj.

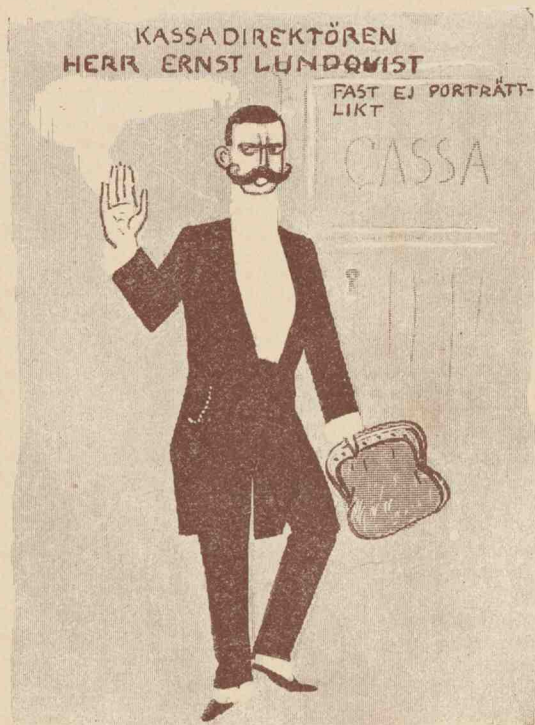
Våningen städas dagligen af fröken *Eufemia Henrietta Soop*, äfven hon af en familj, som skänkt vårt land flere framstående härförare.

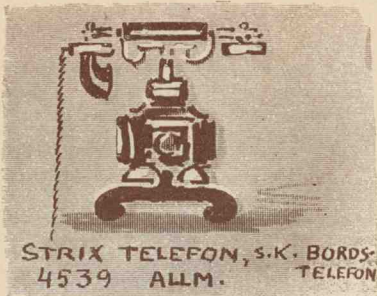
* * *

V

VI

När ni alltså väntat ett par timmar och ert lynne kan anses lagom städfadt, framställer ni ert ärende. Ni är gammal och trogen prenumerant och ni skulle så ofantligt gärna vilja kasta en blick bakom Strix kulisser, redaktörens våning och allsammans.

Det var en annan sak!

Med *största* nöje — och naturligtvis vill redaktören själf ha den äran att ledsaga eder, sedan han dock först föreslagit brorskål och tagit del af edra privatförhållanden, hvilka han för er egen skull hoppas äro de bästa.

Fem minuter senare står ni i handkammaren, ett litet men trefligt rum, upplagsort för apollinaris och sylter samt delikatesser. Inne hos redaktören var ju allt komfortabelt, men här råder en, vid första ögonkastet, nästan kaotisk villervalla af syltburkar, anjovis, kaviar samt pickles.

Ty hit in är det den stora flodens samlade böljor till sist utgjuta sig, den stora floden af allt hvad som inlägges och konserveras för hushållet i alla tusen små vrår från Ystad till Haparanda, från Saimens strand till Trondhjems fjord.

Men här kommer ju redaktionssekreteraren. »Tillåt mig presentera! Ölutröaren, kandidat Nyzell, Doktor Forsslund!»

Redaktören (till redaktionssekreteraren): »Hvad var det nu för en teater vi skulle ge ett nyp? Det var ju Vasateatern, icke sant.»

Sekreteraren: »Nej, vi böra låta dem få litet andrum ett par nummer.»

Redaktören (till gästen): »Du ser där ett prof på vår beryktade humanitet.» (Till sekreteraren): Har Kolingen varit uppe i dag?

Sekreteraren: »Nej, men Bobban och Vester-viksludde.»

Vår Gäst (med en blick på anjovisburktrafvarne rundt omkring på hyllorn.): »Fan så mycket delikatesser du har, bror Engström!»

Redaktören: »Var lugn för det, gamle vän. Här är minsann ingen brist. Vi *drunkna* i delikatesser. Här gäller blott att hinna äta och dricka upp allt. Mens det är färskt. Tillåt mig att visa köket (slår upp dubbeldörrarne). Här lagas maten. Här ha vi särskilda fack för kardemumma, mjöl, gryn, biffstek» etc.

Vår Gäst: »När tillgången på mat är så stor, hur lugn skall du inte känna din tillvaro, hur solbelyst din framtid!»

Redaktören: »Var lugn för det. Men nu tror jag vi gå till redaktionsrummet

Redaktörens Kök.

De gå.

Vår Gäst: »Nej men se där bredvid bordet Strix beryktade papperskorg! Den ser ju respektabel ut.»

Redaktören: »Ja, den är alldeles bräddfull. Den tömmer 6 gånger om dagen af en särskildt engagerad gårdskarl. Vi skulle gärna vilja skriva en humoresk någon gång om 'Strix papperskorg', bara vi finge tid.»

Vår Gäst: »Ja, det var en god idé; det skulle ni göra allvar af!...»

Redaktören: »Allvar! nej tvärtom!»

Så långt hade nu det angenäma samtalet med vår ärade gäst något så när ostördt fått fortgå, fränset de små afbrotten af ett par tre tryckeripojkar, som kommo instöflande med korrekturremsor, ett bud från *ske ministern med middagsbjudning, samt 300 telefonbud till sekreteraren och redaktören omväxlande.

Vår Gäst (plötsligt): »Men snälla bror redaktör, att du inte tappar hufvudet i allt detta? Jag är redan alldeles vimmelkantig. Farväl, farväl!»

Tappa hufvudet? Nej, se *det* får man aldrig göra på en redaktionsbyrå!

* * *

Från första stund Strix grundades, insåg dess utgifvare, att det vore olämpligt inrätta s. k. syster- och fyllnadsblad, som t. ex. *Strix modetidning*, *Hamnarbetaregarderoben*, samt dylika publikationer, som tyvärr öfversvämma en intet ondt anande allmänhet. Därför har han energiskt och systematiskt undvikit denna genre.

* * *

Vi ha nu haft äran efter hand framställa Strix fasta medarbetarstab sådana den i denna dag är sammansatt, hafver sin tillvaro och verksamhet.

Ett tack, ett af hjärtat gående *tack* måste vi ock på denna plats uttala till alla de talrika medarbetare och medarbetarinnor, som med sin artistiska och litterära talang understödt vår tidning och dess verksamhet. Strix har haft den stora lyckan att efter hand för sina spalter kunna förvärfva bidrag af vårt lands högst skattade författare och konstnärer.

Men äfven anspråkslösare krafter, signaturer och märken, ha benäget stått oss bi. Under sign. *Kolingen* döljer sig en amatör, tillhörande en mycket högt stående familj. Sign. *Bobban* är den bekante Anderson. Hans bidrag ha icke varit de minst kärkomna. Just den privatpersonlighetens oskrymtade prägel, som ett dylikt medarbetarskap bär, har sitt synnerligen stora värde.

Hade det varit möjligt, skulle vi här ha velat bjuda ett *fullständigt* porträttgalleri af alla dessa månaders medarbetare. Därtill skulle dock näppeligen detta häfte, fyllt från pärm till pärm ha förlagit.

VII

VIII

IX

X

Luckor finnas — och betydliga luckor — kakel-
ugnsluckor —; men dessa äro ej frivilliga. En och
annan har af privatskäl — utseende och dylikt —
afböjt vår begäran om porträtt; andra ha icke haft
råd att gå till fotografen, en del har icke varit
hemma, somliga vistas af en eller annan anledning i
Förenata Staterna o. s. v. I alla händelser hoppas vi
att ingen känner sig förbigången. De här afbildade
äro Strix *anonyma* medarbetare.

* * *

En mycket vanskligh sak är julnumret. Tiden
glider, glider... Vi komma in i Oktober och ha
inte en rad text, icke en teckning. Vi komma in i
November. Redaktören svär och nedkallar en massa
saker öfver sin och andras tillvaro. En vacker dag
sätter han sig ned och gör det färdigt. Och när den
första bokbindarpojken slungar den första packen —
duns! — i expeditionsgolfvet, blir det liksom en
liten särskild uppståndelse på Strix byrå. Ur sina
lyor komma redaktör och redaktionssekreterare. Alla
vilja ha ett nummer.

»Hvad ha vi nu i dag», säger redaktören, »den
3 december! Förra året den här dagen var också
den 3!»

Och så bläddra vi igenom de fina numren.

»Bara nu dom blir nöjda», säger sekreteraren.

»Ja, bara *dom* bli nöjda...! instämmer redak-
tören.

* * *

Vi finna, till vår oro, älskvärde läsare, att dessa
rader svällt ut till spalter, spalter till sidor. Men
i edert sällskap har tiden glidit så fort. Jag tror
vi gå in och ta oss någon förfriskning...

Men nu kan vara tid att sätta punkt...*)

»Ja väl, broder Forsslund; men dessförinnan
torde du för ett ögonblick lämna pännan åt din
chef!»

Redan vid tidningens igångsättande visade det
sig nödvändigt att anskaffa en dugande redaktions-
sekreterare, emedan redaktören bodde på landet och
sällan hade tid att ägna sig åt skötandet af sin syssla.
Därför engagerades af bolaget den unge skriftställ-
aren H. Herr *Karl Erik Forsslund*, som redan förut
varit synlig i tidningen. Strix program och mål upp-
fattades ögonblickligen af den unge medarbetaren och
samarbetet mellan redaktören och hans närmaste man
blef därför så mycket lättare och angenämare.

Vi åto middag, ofta på du Nord, men stundom
äfvén på Rydberg, ehuru Operakällaren och Grand
samt Continental och Fenix mäst togo vår tid i an-
språk.

*) Denna rad är författad af Doktor Forsslund.

Oftast voro vi då i sällskap med våra artistiske
medhjälpare, Hrr *John Nehrman* och *Anders Fors-
berg*, af hvilka vi hade mycket nöje.

Herr Forsslund har sålunda i väsentlig mån bi-
dragit att lätta det redaktionella arbetet för utgifva-
ren och bringas honom härmad vårt varmaste och
uppriktigaste *Tack, Forsslund!*

* * *

Allra sist, tack ska ni ha, alla som gynnat Strix.
Den högsta önskan vi kunna nära vid nyårsskedet
är att alla prenumerera och det på flere exemplar pr
man. I den förhoppningen är det vi nu nedlägga
pännan, uttalande *Vårt tack för hvad som varit, vår
glada tillförsikt för hvad som komma skall.*

För Strix
Albert Engström.

XI

XII

XIII

XIV

XV

XVI

